

otec zavražděné, jemu přirozeně záleželo na blahu dcery, klidu manželství a jest známo, že dobrý otec v těchto případech spolkně mnohé hořké slovo od zetě, aniž stal by se proto ještě jeho nepřítelem. Příkoří zeťovo osladí mu naděje, že se vše zase urovná a jeho dítě bude šťastným. Opak této životní zkušenosti v daném případě z okolností neplyne. Arcif stal by se svědek nepřítelem obžalovaného, kdyby tento byl vrahem jeho dcery. Toto nepřátelství však, jak porotním dvorem soudním správně do-
 líčeno, nespadlo by pod ustanovení § 170 č. 6 tr. ř. Svědek neměl zajisté zájmu na tom, by právě jeho zeť z pachatelství byl usvědčen, a neměl tudíž pohnutky k tomu, by k vůli usvědčení obžalovaného bral si něco na svědomí. Svědkovi jednalo se spíše o to, by skutečný pachatel byl vypátrán a došel zaslouženého trestu. Usvědčení obžalovaného z vraždy nebylo účelem, ovšem ale, stalo-li se, důvodem nepřátelského smýšlení. Jinak nemohl by ten, komu trestním činem ublíženo, býti vůbec, tedy ani tehdy vzat do přísahy, když věc udála se mezi čtyřma očima a jiných důkazů není.

Čís. 33.

Pro totožnost skutku, daného v obžalobu, se skutkem, o němž rozsudkem bylo uznáno (§ 267 tr. ř.), záleží na tom, zda obžalovací spis dle svého celého obsahu namířen jest právě tak, jako rozsudek, proti účasti obžalovaného na určitém příběhu neb určité události, z níž vzešel týž trestní výsledek.

Pro přečin předražování dle § 21 čís. 2 cís. nař. ze dne 21. srpna 1916 čís. 261 ř. z. jest lhotejno, zda pachatel jednal v mezích svého živnostenského neb obchodního oprávnění, zda jednal na vlastní či cizí účet a zda zisk vymíněný za sprostředkování přesahoval meze v obchodě obvyklé.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1919, Kr. I 4/19).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zástupce do rozsudku zemského trestního jako nalézacího soudu v Praze, jímž byli obžalovaní Otakar M. a Bedřich T. dle § 259 č. 3 tr. ř. sprostěni z obžaloby pro přečin předražování dle § 21 čís. 2 cís. nař. ze dne 21. srpna 1916 čís. 261 ř. z., zrušil rozsudek jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, a to mimo jiné z těchto

důvodů:

Především dlužno odpověděti na procesuální námitku, kterou uplatňoval obhájce obžalovaného Bedřicha T. oproti vývodům zástupce generální prokuratury. Obhájce přednesl, že Bedřich T. byl obžalován pouze pro nákup citronů, nikoliv však pro sprostředkování nákupu, v kteréžto sprostředkovatelské činnosti spatřuje právě zástupce generální prokuratury trestnost jednání tohoto obžalovaného, že proto ohledně něho nemůže býti vyneser odsuzující rozsudek pro sprostředkování tedy pro čin, na který obžaloba nezněla ani původně, aniž byla naň za hlavního přeličení rozšířena. Námitka tato jest neoprávněna. Jest sice správně, že v tenoru obžaloby jest řeč pouze o nákupu citronů. Než předmětem obžaloby jest ve smyslu §§ 207 a 267 tr. ř. účast obžalova-

ného na určitém příběhu neb určité události, z kterých vzešel výsledek pod obžalobu vzatý. Vlastním předmětem obžaloby jest tedy skutečnost, že obžalovaný přivodil tento výsledek svým jednáním při konkrétní události, nikoliv však jednotlivé období této události neb jednotlivé okolnosti, trestní čin provázející. Při tom jest lhostejno, že trestně stíhaná událost jest, jako v tomto případě, vyličená zevrubně pouze v důvodech obžalovacího spisu, poněvadž na jedné straně tvoří tenor obžaloby a důvody její jednotný celek a ježto jest se strany druhé věci soudu nalézacího, by případ, jenž jest předmětem obžaloby, prozkoumal ve všech jeho směrech a ve všech okolnostech, jež mají příčinný vliv na trestný výsledek, aby pak odpověděl ve svém rozsudku na otázku v obžalobě položenou, zda a pokud se obžalovaný svou účastí na příběhu v obžalobě naznačeném dopustil trestného činu a kterého zákona dlužno na tento čin použít. Vzhledem k tomu jest pro posouzení otázky, zda byla obžaloba překročena, směrodatno vyličení příběhu v důvodech obžalovacího spisu. Vychází-li se při zkoumání případu, o který tuto jde, z hořejších hledisk, nemůže nějaké překročení obžaloby ve smyslu § 267 tr. ř. přijíti vůbec v úvahu. Oba obžalovaní jsou stíháni proto, že nakupovali dotyčné předměty za tím účelem, by cenu jejich vyhnali na přemrštěnou výši. V jaké podobě se nákup ten stal, zda zejména ve způsobě činnosti sprostředkovací, zda na cizí neb vlastní účet, je lhostejno; rozhodno jest jen, by příslušná činnost odbývala se ve formě nákupu. O takovouto sprostředkovací činnost se však v daném případě jedná; tato činnost byla předložena obžalobou soudu i je na tomto, by ji posoudil. Jde-li však o týž čin či o týž poměr obžalovaného k témuž trestnímu výsledku, pak není nějakého rozšíření obžaloby zapotřebí. Pokud jde o zmatečnou stížnost samu, dlužno ji uznati za odůvodněnou. Soud vyloučil vinu obžalovaných z toho důvodu, že jednali při obchodu, z něhož jest se jim zodpovídati, jen v mezích svého živnostenského oprávnění jako komisionáři a ježto kromě toho též odměna, kterou si obžalovaný Otokar M. vymínil za sprostředkování, byla mírnou, z čehož soud usuzuje, že obžalovaní nejednali v úmyslu, aby cenu zboží vyhnali na výši přemrštěnou. Avšak právě toto odůvodnění dokazuje zřejmě, že soud skutkovou povahu přečinu dle § 21 zmíněného císařského nařízení správně nevystihl. Zmíněný trestní předpis čelí proti každému, jenž v úmyslu, aby při tom vyzískal, vsunuje se jako zbytečný článek do přechodu předmětu potřeby z producenta do konsumu, poněvadž tím cenu zboží alespoň o svůj zisk zvyšuje. Jsa sobě vědom, že jeho vsunutí se do přechodu zboží na konsumenta musí mít nezbytně za následek nepřiměřené zvýšení ceny, jedná takový pachatel též v úmyslu, jaký zákon ku skutkové povaze vyžaduje, aby totiž cenu zboží do nepřiměřené výše vyhnal. Při tom nemění nic na podstatě věci, jedná-li pachatel formálně v mezích svého obchodního neb živnostenského oprávnění. Za poměrů mírových brání tomu již volná soutěž, aby zboží takovým způsobem zbytečně nebylo zdražováno. V době válečné a při spojené s ní bouřlivé poptávce po zboží tato překážka nemůže se státi účinnou. Proto tresce zákon takovouto čistě spekulativní činnost, poškozující požívateľstvo na úkor jednotlivce, byť i odehrávala se v mezích v době míru zásadně přípustných. Překročení obchodní oprávněnosti činilo by pachatele jen ještě snad i dle živnostenských předpisů trestuhodným. Pro otázku trestnosti dle nařízení o předražování

nespadá okolnost ta vůbec na váhu. Také okolnost, že obžalovaní vyvíjeli pouze činnost sprostředkovatelskou jako komisionáři, není podřadění jejich jednání pod trestný předpis § 21 cís. nař. na závadu, pakliže jich činnost formálně označena býti může jako kup. Lhostejno jest, kupovali-li na účet vlastní nebo na účet nějakého komitenta. Rozhodným jest toliko, byla-li jejich spolučinnost směřující na vlastní zisk pro převod zboží do konsumu potřebnou, poměry obchodními ospravedlněnou, čili nic. Nebyla-li potřebnou, pak směřovala na zbytečné předražování zboží a sice i tenkrát, když zisk za sprostředkování vymíněný nepřevyšoval meze v obchodu obvyklé. Namítal-li obhájce, že sprostředkovatelská činnost obžalovaných není ničím jiným, než-li částí režie, jež spojena byla s dotyčným obchodem, dlužno poukázati k tomu, že obžalovaný M. nečítal si jen zájízdku do Pardubic, nýbrž také provisi, takže příslušné předměty zdražily se zbytečně aspoň o tuto provisi. Z toho vyplývá, že výrok, kterým vyloučen byl úmysl obžalovaných, vyhnati ceny zboží na přemrštěnou výši, spočívá na úvahách právě závadných a stává se tím rovněž vratkým. Soud směl jen tenkrát obžalované obžaloby sprostí, mohl-li zjistiti, že jich činnost při dotyčných obchodech byla z obchodního stanoviska potřebna neb užitečna, aby přechod zboží do konsumu urychlila. Po stránce té případ zkoumati soud rozhodující opomenul. Ohledně obžalovaného Otokara M. klade též rozsudek váhu na okolnost, že koupil cikorii, mýdlo a svíčky toliko u těch pardubických obchodníků, kteří, jsouce právě povoláni ku konání služby vojenské, rozhodli se, že obchody své zavrou. Nevyplývá sice z rozsudku, že by soud dovozoval snad ze zjištění toho zvláštní důsledek pro otázku viny. Budiž však přece na to poukázáno, že i tento výrok rozsudku nesrovnává se s obsahem konstitutu Otokara M., na něž se důvody dotyčně odvolávají. Obžalovaný M. udal toliko, že koupil mýdlo »Monopol« a veškeré svíčky »Hella« od jednoho obchodníka, který šel na vojnu. Při hlavním přelíčení z 5. dubna 1918 pak dodal — a tak se též dle protokolu o hlavním přelíčení ze dne 30. července 1918 ospravedňoval — že mu H. řekl, aby pro něho zajel do Pardubic, koupit nějaké zboží, že tam bude něco k dostání, poněvadž odtamtud narukovali obchodníci na vojnu; on že skutečně do Pardubic zajel a zboží koupil, od koho však, že jmenovitě udati nemůže; byli to prý většinou velkoobchodníci. Právem poukazuje tudíž zmáteční stížnost na to, že dotyčné zjištění rozsudku nesrovnává se se spisy, v nichž není podkladu pro okolnost, že by M. byl koupil zboží toliko u pardubických obchodníků, kteří, jsouce právě povoláni na vojnu, rozhodli se obchody své zavřít. Bylo tudíž dáti místo oprávněné zmáteční stížnosti státního zastupitelství, rozsudek ve výroku, kterým obžalovaní M. a T. sprostěni byli, co zmátečný zrušiti a věc ku opětnému projednání sborovému soudu první stolice vrátiti.

Čís. 34.

K pojmu věci uzamčené (§ 174 IIc tr. zák.).

(Rozh. ze dne 5. dubna 1919, Kr I 54/19.)

Rozsudkem krajského jako nalézacího soudu v Jičíně uznán obžalovaný vinným zločinem krádeže, jehož dopustil se tím, že, vniknuv na ne-